

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaromíra Klepše a soudců JUDr. Ing. Viery Horčicové a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobkyně: **D. J.**
zastoupená advokátkou JUDr. Klárou Dvořákovou
sídlem Za Poříčskou bránou 365/21, 186 00 Praha 8

proti

žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**
sídlem Karmelitská 529/5, 118 12 Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2023, č. j. MSM-T-16439/2023-1

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Žalobkyně se domáhá zrušení vyrozumění Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 28. 6. 2023, č. j. MSM-T-16439/2023-1 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo žalobkyni sděleno, že její žádost ze dne 5. 6. 2023, doplněná dne 26. 6. 2023, o přezkoumání

výsledku didaktického testu ze zkušebního předmětu Český jazyk a literatura, není důvodná a že výsledek didaktického testu se nemění.

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že na základě odborného posouzení veškerých podkladů dospěl k závěru, že zadání didaktického testu je v souladu s požadavky na společnou část maturitní zkoušky, s učebními dokumenty a rámcovými vzdělávacími programy, a hodnocení žalobkyně bylo správné. Všechny zápisy v záznamovém archu byly přezkoumány, a bylo zjištěno, že arch je čitelný a výsledek hodnocení je správně zaznamenán do informačního systému. Postup hodnotitelů byl objektivní a nedošlo k pochybení, které by poškodilo žalobkyni.
3. Žalobkyně byla podle příloh č. 2 a 3 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, v platném a účinném znění (dále jen „*vyhláška*“) zařazena do první skupiny žáků se specifickými poruchami učení a ostatní (SPUO-1) a byl jí navýšen časový limit o 25 % a povoleno používat kompenzační pomůcky. Při vystavení doporučení byla žalobkyně seznámena s úpravou podmínek pro zkoušku a souhlas s vystaveným doporučením stvrdila svým podpisem. Žalobkyně před konáním maturitní zkoušky nepředložila jiné doporučení v souladu s vyhláškou.
4. Pokud by žalobkyně s vydaným doporučením nesouhlasila, mohla podle § 16b zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném a účinném znění (dále jen „*školský zákon*“) požádat do 30 dnů od obdržení doporučení o jeho revizi. Žalovaný nemá kompetenci o takovou revizi požádat. Zařazení žáka s přiznaným uzpůsobením podmínek se děje na základě přihlášky k maturitní zkoušce a v rámci přezkumu výsledku již vykonané zkoušky se neposuzuje. Pokud měla žalobkyně pochybnosti o správnosti svého zařazení, mohla se ze zkoušky omluvit do doby, než jí bude vydáno nové doporučení.

III. Žaloba

5. Žalobkyně v žalobě shrnula okolnosti své situace. Poukázala na to, že je osobou se zdravotním postižením trpící X a popsala konkrétní projevy tohoto postižení. Shrnula, že v září roku 2021 obdržela dle § 20 vyhlášky č. 177/2009 Sb., doporučení k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky, kterým byla zařazena do skupiny SPUO-1 a bylo jí přiznáno prodloužení času při maturitní zkoušce o 25 %. Žalobkyně poukázala na to, že na stejné střední škole absolvovala výuční obor, tehdy pro závěrečnou zkoušku od téže poradny obdržela dodatek, který jí garantoval 50% času navíc na písemné práce při závěrečných zkouškách. V září 2021 obdržela doporučení k uzpůsobení maturitní zkoušky, kde jí byl čas navýšen jen o 25%. Poté, co neuspěla u prvních dvou pokusů maturitní zkoušky na jaře 2022 a na podzim 2022, navštívila odbornou lékařku. Ta dne 23. 11. 2022 popsala zhoršení jejího stavu od ledna 2021 a doporučila maximální možné navýšení časové dotace u maturitní zkoušky. Poradna přesto setrvala na tom, že žalobkyně má platné doporučení na 25% navýšení času a psychické obtíže nejsou důvodem ke zvýšení časové dotace na 50% času navíc. Měla tak za to, že nemá nárok na nové vyšetření a vydání nového doporučení. V jarním a podzimním termínu 2022 u maturitní zkoušky uspěla částečně. V termínu jaro 2023 neuspěla o 1 bod u didaktického testu z českého jazyka. Ve všech třech termínech absolvovala didaktický test s časovým navýšením o 25 %. Skutečnost, že žalobkyně nesložila maturitní zkoušku, jí brání v pokračování studia na vyšší odborné škole, kam byla přijata již v roce 2022.

6. Žalobkyně je názoru, že podle § 82 odst. 2 školského zákona a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2014, č. j. 6 As 68/2012-47, měl žalovaný přezkoumat i jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky. Správní orgán tak byl povinen přezkoumat veškeré nedostatky, které žalobkyně namítala. Tím, že správní orgán z tohoto posuzování vyloučil přezkum a zhodnocení správnosti postupu při vydávání a aktualizaci doporučení k uzpůsobení k maturitní zkoušce, pochybil. Jeho rozhodnutí je tak chybné a nepřezkoumatelné.
7. Žalobkyně uvedla, že požadovala přezkum postupu a závěrů Pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 1, 2 a 4, přičemž tvrdila, že jí namísto 25 % časového navýšení mělo být přiznáno 50 % navýšení. Poradna podle ní postupovala v rozporu s právním předpisem, neboť ji na přelomu listopadu a prosince roku 2022 odmítla vyšetřit a poskytla jí nesprávné informace ohledně možností nového vyšetření a nového sepsání doporučení k uzpůsobení maturitní zkoušky. Pokud by žalobkyně byla řádně vyšetřena a obdržela nové doporučení, mohl jej přezkoumat nadřízený orgán. Žalobkyně tak o tuto možnost přezkumu přišla a neměla jinou možnost, než do přihlášky k maturitě uvést alespoň doporučení na navýšení času o 25 %. Žalobkyně má navíc za to, že opětovné vyšetření by vedlo k zařazení do skupiny SPUO-2 a k přiznání 50 % časového navýšení. Zdravotní stav žalobkyně se od vydání posudku v září 2021 objektivně zhoršil, což potvrdila i její ošetřující lékařka, která doporučila maximální možné navýšení časové dotace. Kamarádka se stejnou diagnózou a obdobnými obtížemi navýšení času o 50 % získala a úspěšně odmaturovala.
8. Žalobkyně odkázala na § 2 odst. 1 písm. b), § 16 odst. 1, § 16 odst. 2 písm. c), § 16a odst. 1 a § 116 školského zákona, § 20 odst. 1 a 4 vyhlášky a § 1 odst. 3 písm. c) vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Citovaná ustanovení byla dle žalobkyně porušena, což mohlo ovlivnit výsledek maturitní zkoušky. Shrnula, že nebyly respektovány její aktuální vzdělávací potřeby, jelikož maturitní zkoušku absolvovala s více než rok a půl starým doporučením. Doporučení nebylo rok od vydání aktualizováno ani potvrzeno. Poradna žalobkyni neposkytla poradenskou službu spočívající ve vyšetření a vydání nového doporučení. Poradna nespolupracovala se žalobkyní a s poskytovatelem zdravotních služeb ani nijak neodůvodnila, proč jeho doporučení nepovažovala za relevantní. Žalobkyně namítla, že poradna nepostupovala v souladu s požadavky zákona – neposkytla nové doporučení anebo nepotvrdila stávající – tím by mohla toto nové doporučení nechat přezkoumat u Národního pedagogického institutu podle § 16b odst. 1 školského zákona. Podotkla, že před podáním návrhu na přezkoumání výsledku maturitní zkoušky u žalovaného neformálně kontaktovala jak Národní pedagogický institut, tak i několik pedagogicko-psychologických poraden. Ty požádala o to, zda by jí mohly poskytnout stanovisko k postupu a doporučení z roku 2021. Všechny instituce ji však odmítly, jelikož jsou toho názoru, že k této revizi či podání stanoviska jim chybí zákonné zmocnění.
9. Žalobkyně má rovněž podezření na nerovné zacházení. Upozornila na případ jiné maturantky s X, která má obdobné vzdělávací obtíže a potřeby jako žalobkyně, a na rozdíl od ní jí byl navýšen čas u maturitní zkoušky o 50 %. Dále žalobkyně odkázala na rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 13. 11. 2007 ve věci č. 57353/00 – D. H. a ostatní proti České republice, který dle ní lze vztáhnout i na případ osob se zdravotním postižením. I ony jsou zranitelnější a vyžadují zvláštní ochranu, proto na ně nelze automaticky aplikovat poučka, že právo svědčí bdělým. Naopak je povinností státu,

aby proaktivně zajistil dostatečně fungující mechanismy pro jednoduchý výkon práv těchto osob.

10. Podobně jako v citovaném případě pak nebyl souhlas žalobkyně se závěry doporučení dostatečný. Žalobkyně si není jistá, zda si ji zaměstnankyně zařízení nespletla s jinou žákyní, neboť měla roušku, přičemž průvodním jevem jejího onemocnění je snížené sebevědomí a zvýšená důvěřivost, doporučení tak nijak nerozporovala. Žalobkyně dále odkázala na Mezinárodní úmluvu o právech osob se zdravotním postižením, která vyžaduje, aby státy zajistily realizaci práva na vzdělání bez diskriminace a na základě rovných příležitostí a aby zajistily začleňující vzdělávací systém na všech úrovních. Současná právní úprava to podle žalobkyně nesplňuje a komplikuje její realizaci práva na spravedlivý proces. Závěrem konstatovala, že veřejná správa má být přístupná svým adresátům, a to zejména osobám se zdravotním postižením.

IV. Vyjádření žalovaného k žalobě

11. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 20. 11. 2023 uvedl, že se v napadeném rozhodnutí řádně a úplně vypořádal s žalobními námitkami.
12. Žalovaný předně uvedl, že mu ve smyslu § 16b školského zákona nevznikla pravomoc a věcná příslušnost k přezkumu doporučení Pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 1, 2 a 4. Právní osobou pověřenou prováděním revizí je Národní pedagogický institut České republiky. Pokud by žalovaný doporučení přezkoumal v rámci přezkumu výsledku zkoušky společné části maturitní zkoušky, překročil by svou pravomoc. Z § 82 odst. 2 školského zákona neplyne, že by žalovaný byl povinen požádat o revizi doporučení vydaného žalobkyní, navíc by nebylo v jeho časových možnostech vyřídit žádost do 30 dnů.
13. Žalobkyně dle žalovaného sama pochybila, pokud se na poradnu obracela v rovině neformální komunikace a následně nepodala formální žádost o provedení revize podle § 16b školského zákona. Musí se tak uplatnit zásada *vigilantibus iura scripta sunt*, přičemž prostá neformální komunikace nemůže bez dalšího vyvolat zamýšlené účinky ve formalizovaných procesech veřejné správy. Diagnostická činnost realizovaná prostřednictvím služeb školských poradenských zařízení podléhá jasně stanoveným pravidlům a její využití je dobrovolné, nepostačí tak neformální přeposílání zpráv od ošetřujícího lékaře a vlastní domněnky o funkčních důsledcích zdravotního znevýhodnění. Možnostmi chránit svá práva a oprávněné zájmy žalobkyně disponovala a svobodně se je rozhodla nevyužít.
14. K argumentaci případem maturantky s obdobnými zdravotními obtížemi žalovaný uvedl, že nesouvisí s předmětem řízení, neboť podle právní úpravy není rozhodující diagnóza, ale funkční důsledek diagnózy ve vztahu ke konání maturitní zkoušky. Relevantní není ani argumentace lékařskou zprávou, neboť ošetřující lékař není zákonodárcem pověřen k provádění komplexní diagnostické činnosti ve vztahu ke speciálním vzdělávacím potřebám. Taktéž nelze vycházet z uzpůsobení plynoucího z doporučení vydaného v roce 2018, a to z důvodu obsahové odlišnosti závěrečné a maturitní zkoušky.
15. Skutečnost, že žalobkyně na jaře roku 2023 absolvovala maturitní zkoušku s více než rok a půl starým doporučením, nemůže představovat závažný nedostatek, neboť podle § 20 odst. 1 vyhlášky je doporučení platné nejdéle dva roky od data vydání. Žalobkyně se dobrovolně přihlásila k maturitní zkoušce, předložila platné doporučení a svůj souhlas se svým zařazením stvrdila podpisem.
16. Žalobkyně k vyjádření žalovaného nepodala repliku.

V. Jednání

17. Jednání ve věci se konalo dne 25. 4. 2024.
18. Žalobkyně uvedla, že postup je tvrdý, v písemném testu neuspěla o 1 bod, odpovědi přepisovala ze samostatného papíru na arch. Podle jejího názoru postup poradny patří pod jiné závažné nedostatky s vlivem na výsledek a průběh zkoušky, žalovaný by jej měl tedy přezkoumávat. Její argumentace vychází jednak z výkladu § 82 školského zákona, který judikatura Nejvyššího správního soudu vykládá extenzivně tak, že by ministerstvo v rámci přezkumu mělo přezkoumat všechny nedostatky, které by mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky. Připomněla, že Česká republika podepsala Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením, žalobkyně upozornila na § 3 odst. 2 antidiskriminačního zákona, články 19 písm. c) a 24 této úmluvy, na článek 33 Listiny základních práv a svobod (právo na vzdělání). Česká republika vynakládá prostředky na inkluzi, aby postižené osoby mohly dosáhnout nejen základního, ale i vyššího vzdělání. Podle žalobkyně v jejím případě tato práva nebyla dodržena. Poukázala na emailovou komunikaci s poradnou, z níž podle jejího názoru nemohla jinak, než pochopit, že nemůže znovu žádat o posouzení, jakou má mít časovou dotaci pro účely maturitní zkoušky, a že se nemá dále snažit. Zdůraznila, že průvodním znakem jejího postižení je respektování autority, má nízké sebevědomí, nerozporuje věci. Email neobsahuje žádné poučení o revizi, což je pochybením poradny. Žalobkyni nebylo umožněno požádat o revizi doporučení. Žalobkyně poukázala na nálezný Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1068/2022 týkající se rovných práv osob se zdravotním postižením. Z v něm citovaných judikátů něj poukázala na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva Şahin proti Turecku 23065/12, z něhož podle žalobkyně vyplývá požadavek na sledování nejlepšího zájmu dítěte se zdravotním postižením.
19. Žalovaný se ztotožnil s tím, že Česká republika má zmíněné mezinárodní a lidskoprávní závazky, tomu ale odpovídají příslušná ustanovení školského zákona. Zákonodárce vymezil, že ten, kdo vymezuje opatření k maturitě, aby se vyvážil zdravotní hendikep, je školské poradenské zařízení, případně v revizním posudku Národní pedagogický institut. Žalovaný nemá ze zákona žádnou pravomoc, aby přezkoumával zdravotní stav a zda tomu odpovídalo doporučení. Úkolem ministerstva je přezkoumat faktickou správnost odpovědí (např. zda je správná jen jedna odpověď), jestli je zadání jasné, zda se vyskytly technické nedostatky a zda zkouška byla uzpůsobena v souladu s doporučením. Jeho závěry ale nemůže přehodnocovat.
20. Soud na jednání provedl důkazy listinami navrženými žalobkyní: doporučením školského poradenského zařízení ze dne 6. 2. 2018 ve znění doporučení z 26. 2. 2020, doporučením k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky ze dne 21. 9. 2021, potvrzením o výsledku maturitních zkoušek, zprávou odborného lékaře ze dne 23. 11. 2022 a e-mailovou komunikací mezi žalobkyní a Pedagogicko-psychologickou poradnou pro Prahu 1, 2 a 4 ze dnů 24. 11. 2022 až 5. 12. 2022, potvrzením školy o maturitní zkoušce ze dne 6. 6. 2023.
21. Soud neprovedl důkazy navrhované žalobkyní: návrhem na přezkum výsledků společné části maturitní zkoušky ze dne 5. 6. 2023, doplněným dne 26. 6. 2023, vyrozuměním o nedůvodnosti žádosti ze dne 28. 6. 2023, č. j. MSMT-16439/2023-1, rozhodnutím o přijetí na Vyšší odbornou školu grafickou a střední průmyslovou školu grafickou ze dne 26. 7. 2022, č. j. 801/22/3. Jedná se o součásti předloženého správního spisu, kterým se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).

22. Soud neprovedl žalobkyní navržené důkazy spisem, který k žalobkyni vede pedagogicko-psychologická poradna, výpisem ze dne 14. 11. 2023 ze spisu, který poradna vede k žalobkyni a zprávou psychiatrické kliniky ze dne 14. 2. 2024 o aktuálním zdravotním stavu žalobkyně. Podle názoru soudu se jedná o důkazy nadbytečné pro předmět věci. Skutečnosti uvedené v těchto podkladech totiž jednak nejsou mezi stranami sporné a dále vyplývají již z ostatních provedených důkazů. Takto o zdravotním stavu žalobkyně vypovídá zpráva odborného lékaře z 23. 11. 2022, o procesu při vydávání doporučení žalobkyně v roce 2018, 2020, 2021 a 2022 pak vypovídají provedené důkazy těmito doporučeními a emailovou komunikací ve dnech 24. 11. 2022 – 5. 12. 2022.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

23. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, a jedná se o žalobu přípustnou, splňující všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal na základě skutkového i právního stavu v době vydání rozhodnutí správního orgánu a v mezích uplatněných žalobních bodů v souladu s § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném a účinném znění (dále jen “s. ř. s.”), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti.
24. Ze správního spisu a z provedeného dokazování soud zjistil následující podstatné skutečnosti.
25. Z doporučení k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky ze dne 21. 9. 2021 vyplývá, že žalobkyně byla zařazena do skupiny SPUO-1 a bylo jí doporučeno navýšit o 25 % časový limit pro didaktický test společné části maturitní zkoušky (stejně tak pro písemnou práci, pro přípravu na ústní zkoušku profilové části maturitní zkoušky a pro přípravu na obhajobu maturitní práce). Žalobkyně podpisem potvrdila, že souhlasí se zařazením do uvedené kategorie a skupiny s uvedeným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky, a že rozumí důsledkům z toho vyplývajícím.
26. Z e-mailové komunikace mezi žalobkyní a Pedagogicko-psychologickou poradnou pro Prahu 1, 2 a 4 ze dnů 24. 11. 2022 a 5. 12. 2022 vyplývá, že žalobkyně poradně zaslala lékařskou zprávu od lékařky Doc. MUDr. M. Z. Ph. D. ze dne 23. 11. 2022 s doporučením maximálního navýšení časové dotace pro písemné práce během maturitní zkoušky. Poradna žalobkyni odpověděla, že žalobkyně má platné doporučení na 25 % času a psychické obtíže nejsou důvodem pro zvýšení časové dotace na 50 % času navíc.
27. Žalobkyně v období květen – srpen - září 2022 a květen 2023 vykonala maturitní zkoušku (předměty praktická zkouška z odborných předmětů, ekonomika a právo, účetnictví a marketing, anglický jazyk, český jazyk a literatura, didaktický test z anglického jazyka, didaktický test z českého jazyka), přičemž 15. 5. 2023 neuspěla v didaktickém testu z předmětu český jazyk. Zároveň vyčerpala možný počet opravných zkoušek. Podala proto k žalovanému žádost o přezkoumání této části zkoušky podle § 82 odst. 2 školského zákona. Napadeným rozhodnutím byla však vyrozuměna, že tato žádost není důvodná.
28. Mezi stranami není sporu o tom, že ač je napadeným aktem žalovaného vyrozumění podle § 82 odst. 2 školského zákona o žádosti o přezkoumání výsledku části maturitní zkoušky konané formou didaktického testu, jde o rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2014, čj. 6 As 68/2012-47).

29. Žalobkyně nejprve namítla, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné; to proto, že žalovaný se při přezkoumání výsledku maturitní zkoušky odmítl zabývat okolnostmi při vydávání a aktualizaci doporučení k uzpůsobení maturitní zkoušky žalobkyně.
30. Žalovaný se na celé straně 2 zabýval procesem zařazování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a procesem vydávání (i aktualizovaného) doporučení školského poradenského zařízení. Shrnul, že žalobkyně před konáním maturitní zkoušky jiné doporučení nepředložila, přičemž s úpravou podmínek pro zkoušku byla seznámena při vystavování doporučení a souhlas s tímto doporučením stvrdila svým podpisem. Uvedl, že žalobkyně i tak měla možnost požádat o revizi doporučení. Tuto kompetenci žalovaný naopak nemá. Zařazení žáka se poté při přezkumu výsledku hodnocení didaktického testu již neposuzuje. Rovněž podotkl, že žák může vykonat maturitní zkoušku do 5 let od data, kdy přestal být žákem školy a že ze zkoušky se mohla žalobkyně omluvit do doby, než bude vydáno nové doporučení.
31. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí tedy vyplývají důvody, pro které žalovaný proces při vydávání a aktualizaci doporučení k uzpůsobení maturitní zkoušky žalobkyně nepřezkoumával. Z odůvodnění vyplývá, že žalovaný byl toho názoru, že mu nepřísluší tuto otázku přezkoumávat pro absenci své kompetence k takovému přezkumu, nikoliv proto, že by se touto námitkou žalobkyně sám odmítl zabývat. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je tak podle názoru městského soudu v namítaném směru přezkoumatelné. Správností těchto úvah se pak soud bude zabývat v dalších částech tohoto rozsudku.
32. Co se týče podstaty věci, žalobkyně nijak nespornuje to, že v didaktickém testu z českého jazyka a literatury neuspěla, nespornuje ani věcnou správnost svých odpovědí v tomto testu. Žalobkyně z 54 zadání vůbec nevyplnila odpovědi na otázky č. 3, 18.2, 21 a 28. Soud podotýká, že byť na to žalobkyně ve svém vyjádření taktéž poukázala, současně nijak konkrétně neprokazuje, že by neúspěch v didaktickém testu měl být způsoben snad časovou tísňí při přepisu odpovědí do záznamového archu z vedlejšího listu.
33. Ze správního spisu vyplývá a mezi stranami je nesporné, že žalobkyně pro účely své maturitní zkoušky disponovala doporučením k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky ze dne 21. 9. 2021. Žalobkyně byla zařazena do kategorie a skupiny SPUO-1 (blíže viz bod 5.1 vyhlášky č. 177/2009 Sb.) a byl jí pro maturitní zkoušku doporučeno navýšení časového limitu 25 %. Žalobkyně svým podpisem dne 21. 9. 2021 stvrdila, že souhlasí se zařazením do uvedené kategorie a skupiny a souhlasí s uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky s tím, že důsledkům z toho vyplývajícím žalobkyně rozumí. Doporučení tvořilo součást přihlášky k maturitní zkoušce, k přihlášce je doložila žalobkyně a ani později nedoložila jiné doporučení k uzpůsobení maturitní zkoušky.
34. Podstatou sporu je to, zda postupovalo poradenské zařízení nesprávně při vydání resp. při pozdější aktualizaci doporučení a zda žalovaný měl k této vadě přihlédnout při přezkoumání výsledku maturitní zkoušky.
35. Podle § 82 odst. 1 školského zákona každý, kdo konal a) závěrečnou zkoušku, b) maturitní zkoušku, kromě zkoušky společné části, anebo byl z konání těchto zkoušek vyloučen, může písemně požádat krajský úřad o přezkoumání průběhu a výsledku této zkoušky nebo rozhodnutí o vyloučení. Krajský úřad rozhodne o žádosti ve lhůtě 30 dnů ode dne jejího doručení, a to tak, že výsledek zkoušky změní, nebo zruší a nařídí opakování zkoušky, pokud zjistí, že při této zkoušce byly porušeny právní předpisy nebo se vyskytly jiné závažné

nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky; v opačném případě výsledek zkoušky potvrdí.

36. Podle § 82 odst. 2 školského zákona platí, že každý, kdo konal zkoušku společné části maturitní zkoušky, nebo byl z konání této zkoušky vyloučen, může písemně požádat ministerstvo o přezkoumání výsledku této zkoušky nebo přezkoumání rozhodnutí o vyloučení ze zkoušky. Ministerstvo žadateli odešle písemné vyrozumění o výsledku přezkoumání nejpozději do 30 dnů ode dne doručení žádosti.
37. Předmětem přezkumu dle § 82 odst. 1 a 2 školského zákona je samotná maturitní zkouška a to její průběh a výsledek. Kritéria, kterými má ministerstvo být při tomto přezkumu maturitní zkoušky vedeno, zákon nijak nespecifikuje. Nicméně dle bodu 28 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2014, č. j. 6 As 68/2012-47 se na řízení vedené žalovaným podle § 82 odst. 2 školského zákona (v době publikace rozhodnutí dle § 82 odst. 3 školského zákona) aplikuje úprava řízení před krajským úřadem podle § 82 odst. 1 školského zákona. Takto má krajský úřad (při přezkoumání jiné než společné části maturitní zkoušky) zkoumat to, zda byly porušeny právní předpisy nebo zda se vyskytly jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky. Rozšířený senát připomněl, že ustanovení upravuje dílčím způsobem řízení (součinnost České školní inspekce a CERMATu) a rovněž možný výsledek takového řízení o přezkum (výsledek zkoušky změnit, nebo zruší a nařídí opakování zkoušky, případně výsledek zkoušky potvrdí).
38. Zákonodárce v důvodové zprávě ze dne 12. 3. 2004 k § 82 školského zákona dostupné v digitálním repozitáři www.psp.cz jako tisk 602/0 konkrétněji ještě uvedl, že *„důvodem může být zejména porušení právních předpisů v průběhu zkoušky či jiné závažné nedostatky, např. neúčast členů zkušební komise v průběhu zkoušky, čímž byla ovlivněna klasifikace zkoušky apod. Pokud krajský úřad zjistí, že při zkoušce byly porušeny právní předpisy nebo se objevily skutečnosti, které mohly negativně ovlivnit řádný průběh zkoušky nebo její výsledek, výsledek zkoušky zruší a nařídí přezkoušení před novou komisí, kterou jmenuje, popřípadě výsledek zkoušky změnit (pokud z dostupných podkladů lze správný výsledek původní zkoušky určit). (...) Dále se stanoví možnost žáka požádat ministerstvo o přezkoumání výsledku písemné části maturitní zkoušky zadávané ministerstvem (zde se bude jednat především o přezkoumání formálních nedostatků - nesprávně provedený součet bodů apod.).“*
39. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 19. 8. 2014, č. j. 6 As 68/2012-47, poté vyložil, že soud (tím spíše příslušné správní orgány) jsou povinny přezkoumat namítanou věcnou nesprávnost odpovědí. To však, jak již bylo vyloženo výše, není předmětem sporu.
40. Z ustanovení § 82 odst. 1 a 2 školského zákona v první řadě vyplývá, že správní orgány (krajský úřad nebo žalovaný) přezkoumávají pouze ty okolnosti a právní úpravu, které souvisejí s průběhem zkoušky samotné a s jejím výsledkem. Rozsah přezkumu se v těchto mezích dle názoru městského soudu odvíjí od toho, že právě k organizaci a k průběhu zkoušky jsou tyto orgány povolány školským zákonem (ke společné části žalovaný dle § 80 odst. 1 a 2 školského zákona, k profilové zkoušce ředitel školy ve spolupráci s krajským úřadem dle § 80 odst. 4 a 5 školského zákona). Žalovaný (ve stanovených případech krajský úřad) pak v rámci přezkumu může pouze výsledek zkoušky změnit, potvrdit jej, nebo nařídít opakování zkoušky (srov. § 82 odst. 1 a 2 školského zákona).

41. Žalobkyně namítá, že při stanovení doporučení pro maturitní zkoušku žalobkyně postupovalo poradenské zařízení vadně, a že žalovaný byl povinen tuto vadu hodnotit při přezkumu výsledku maturitní zkoušky jako „jiný závažný nedostatek“. Žalobkyně v této souvislosti poukazuje na závěry usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2014, č. j. 6 As 68/2012-47. V něm rozšířený senát vyslovil, že „školský zákon v § 82 výslovně stanoví povinnost stěžovatele přezkoumat výsledek maturitní zkoušky. Při tom stěžovatel zkoumá nejen porušení právních předpisů, ale též jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky.“
42. Rozšířený senát poukázal na to, že pojem „jiné závažné nedostatky“ je neurčitým právním pojmem, a že rozsahem přezkumu neurčitých právních pojmů se rozšířený senát zabýval v usnesení ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011-154, ve kterém uvedl: „neurčité právní pojmy zahrnují jevy nebo skutečnosti, které nelze zcela přesně právně definovat. Jejich obsah, rozsah a aplikace se může v závislosti na konkrétních okolnostech měnit. Zákonodárce tímto způsobem vytváří příslušným orgánům prostor k tomu, aby zhodnotily, zda konkrétní situace pod neurčitý právní pojem spadá, či nikoliv. U neurčitých právních pojmů se zajisté také vyskytuje určitá míra „uvážení“ správního orgánu, ta se ovšem zaměřuje na skutkovou podstatu a její vyhodnocení. Výsledkem je pak závěr, který nemá alternativu. (...) Výklad neurčitého právního pojmu a jeho aplikace na konkrétní skutkový stav by pak měly být v souladu s ustanovením § 75 s. ř. s. soudem plně a meritorně přezkoumatelné.“
43. Městský soud je toho názoru, že byť doporučení k uzpůsobení podmínek maturitní zkoušky úzce souvisí s podmínkami, za nichž probíhá maturitní zkouška, případnou vadu v procesu vydávání tohoto doporučení přesto nelze vyložit jako „závažný nedostatek, který by mohl mít vliv na průběh nebo výsledek zkoušky“.
44. Soud přitom vycházel z následující právní úpravy.
45. Školská poradenská zařízení jsou školská zařízení zapsaná ve školském rejstříku, srov. § 7 odst. 5 a 6 školského zákona.
46. Podle § 16 odst. 1 školského zákona dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávním základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.
47. Podle § 16a odst. 1 školského zákona obecně platí, že školské poradenské zařízení poskytne poradenskou pomoc dítěti, žákovi, studentovi nebo zákonnému zástupci dítěte nebo žáka na základě jeho žádosti nebo na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci podle jiného právního předpisu. Podle odst. 3 výsledkem poradenské pomoci školského poradenského zařízení jsou zejména zpráva a doporučení. Ve zprávě školské poradenské zařízení uvede skutečnosti podstatné pro doporučení podpůrných opatření. V doporučení uvede závěry vyšetření a podpůrná opatření prvního až pátého stupně, která odpovídají zjištěným speciálním vzdělávacím potřebám a možnostem dítěte, žáka nebo studenta, a to včetně možných kombinací a variant podpůrných opatření a způsobu a pravidel jejich použití při vzdělávání.

48. Podle § 16b odst. 1 školského zákona dítě, žák, student nebo zákonný zástupce může do 30 dnů ode dne, kdy obdržel zprávu nebo doporučení školského poradenského zařízení, požádat právnickou osobu zřízenou a pověřenou ministerstvem prováděním revizí o jejich revizi. O revizi doporučení může požádat také škola, školské zařízení nebo orgán veřejné moci, který svým rozhodnutím uložil zákonnému zástupci dítěte nebo žáka, dítěti, žákovi nebo studentovi povinnost využít odbornou poradenskou pomoc ve školském poradenském zařízení, do 30 dnů ode dne, kdy doporučení obdržely, a Česká školní inspekce.
49. K uvedenému speciálně podle § 20 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009 Sb. o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou speciálně platí (což je případ žalobkyně), že doporučení k přiznání uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky vydané školským poradenským zařízením obsahuje uvedení kategorie a skupiny podle přílohy č. 2 k této vyhlášce. Doporučení je platné nejdéle 2 roky od data vydání.
50. Podle § 81 odst. 1 školského zákona žák koná maturitní zkoušku ve škole, jíž je žákem, na základě přihlášky podané řediteli školy. Podle § 4 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009 Sb. žák podává přihlášku řediteli školy nejpozději do 1. 12. pro jarní zkušební období. K přihlášce dle § 2 písm. b-e) vyhlášky č. 177/2009 Sb., žák uvede názvy zkušebních povinných a nepovinných předmětů společné a profilové části maturitní zkoušky. Kromě toho v přihlášce žák uvede zařazení žáka s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky do kategorie a skupiny uvedené v příloze č. 2 k této vyhlášce za účelem uzpůsobení podmínek pro konání společné části maturitní zkoušky /srov. § 4 odst. 2 písm. g) vyhlášky/.
51. Podle § 20 odst. 3 vyhlášky č. 177/2009 Sb. platí, že žák doporučení odevzdá řediteli školy spolu s přihláškou podle § 4. Doporučení je zároveň evidováno v anonymizované podobě v informačním systému Centra. Doporučení obsahuje údaje o zařazení žáka do příslušné kategorie a skupiny žáků podle druhu znevýhodnění, návrh úprav podmínek a způsobu konání maturitní zkoušky, dále výčet kompenzačních pomůcek a doporučení rozsahu a formy případné asistence, tlumočnických služeb nebo odlišností hodnocení.
52. Podle § 20 odst. 2 vyhlášky č. 177/2009 Sb., žák s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky koná maturitní zkoušku za podmínek odpovídajících jeho znevýhodnění uvedených v příloze č. 3 k této vyhlášce. Uzpůsobení podmínek pro konání zkoušek společné části maturitní zkoušky se přiměřeně uplatní i pro uzpůsobení podmínek pro konání zkoušek profilové části maturitní zkoušky. Jde např. o úpravu prostředí, navýšení časového limitu, obsahové a formální úpravy zadání zkoušek společné a profilové části maturitní zkoušky, odlišnosti v hodnocení, použití kompenzačních pomůcek, tlumočení a technickou nebo speciálně pedagogickou asistenci a přepis řešení zkoušek do záznamových archů v souladu s doporučením (srov. § 20 odst. 5 vyhlášky č. 177/2009 Sb.).
53. Z výše uvedených ustanovení školského zákona a prováděcích předpisů dle názoru soudu vyplývá, že žák individualizovanou přihláškou vymezuje ty podmínky, za nichž bude maturitní zkoušku absolvovat: stanovuje předměty, z nichž bude skládat zkoušku a rovněž sám v přihlášce resp. v její příloze (srov. § 20 odst. 3 vyhlášky č. 177/2009 Sb.) prokazuje uvedené zařazení do příslušné skupiny za účelem uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky.
54. Samotné maturitní zkoušky se poté konají v jarním zkušebním období v období od 2. května do 10. června, v podzimním zkušebním období od 1. září do 20. září (srov. § 2 odst. 2 vyhlášky č. 177/2009 Sb.).

55. I v době po podání přihlášky (tj. po podání přihlášky dne 1. 12.) lze uzpůsobení podmínek pro maturitní zkoušku změnit. Obecně totiž platí, že od doby podání přihlášky jsou bez prodlení přípustné změny zařazení žáka s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky (srov. § 4 odst. 6 vyhlášky č. 177/2009 Sb.). To ostatně odpovídá tomu, že podle § 15 odst. 4 vyhlášky 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, nové doporučení může školské poradenské zařízení před vypršením doby podle odstavce 3, § 20 odst. 2 nebo § 22 odst. 1 vydat, pouze pokud došlo ke změně vzdělávacích potřeb žáka nebo potřebě změny doporučeného podpůrného opatření.
56. Společná část maturitní zkoušky je poté zahájena až ve stanoveném čase podle jednotného zkušebního schématu (§ 11 odst. 6 vyhlášky č. 177/2009 Sb.)
57. Z uvedeného tedy vyplývá, že v nejčastějších případech bude proces vydávání resp. získání doporučení patrně předcházet ještě samotné přihlášce k maturitní zkoušce (nejpozději 1. 12. k jarnímu a 25. 6. k podzimnímu termínu). Tedy žák toto doporučení získá ještě předtím, než vůbec přihlášku podá a získá jej tedy i podstatně dříve, než vůbec bude taková zkouška (v jarním termínu od 2. 5., v podzimním od 1. 9.) zahájena. Pokud dojde ke změně uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky v době po podání přihlášky, stále půjde jen o změnu těch podmínek, za nichž bude zkouška teprve následně probíhat a za nichž bude žák tuto zkoušku konat (srov. § 20 odst. 2 vyhlášky č. 177/2009 Sb.).
58. Proces vydávání doporučení (neboli konstituování jedné z podmínek, za nichž žák bude zkoušku konat) tedy nutně předchází zahájení a následnému průběhu samotné maturitní zkoušky. Zkouška v době získávání doporučení (coby podkladu k podmínkám zkoušky) není ještě ani zahájena. Soud je proto toho názoru, že postup při vydání doporučení nelze pojmout jako součást průběhu maturitní zkoušky.
59. Jelikož doporučení je vydáváno v době, kdy zkouška ještě ani neprobíhá, otázku vhodnosti uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky tedy nelze podřadit k přezkumu průběhu a výsledku samotné maturitní zkoušky v rozsahu, který předpokládá zákonodárce a rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k ustanovení § 82 školského zákona: tj. porušení právních předpisů a přezkumu jiných závažných nedostatků, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek samotné maturitní zkoušky, příp. k hodnocení věcné správnosti odpovědí.
60. Žalovaný by nepochybně mohl v rámci přezkumu dle § 82 odst. 2 školského zákona hodnotit to, zda bylo respektováno navýšení časové dotace o 25 % nebo jiný průběh maturitní zkoušky v rozporu s doporučením. Tyto nebo obdobné skutečnosti však žalobkyně nenamítala. Soud pro úplnost konstatuje, že žalobkyně disponovala k didaktickému testu časovou dotací 110 minut, přičemž dle § 5 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009 Sb. didaktický test ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura trvá 85 minut. Čas k testu jí byl tedy navýšen o 25 minut, což představuje ještě i mírné navýšení než doporučovaných 25 %.
61. Žalovaný v rámci přezkumu může navíc výsledek maturitní zkoušky pouze potvrdit, změnit nebo zrušit a nařídít její opakování (§ 82 odst. 1 ve spojení s § 82 odst. 2 školského zákona). Nemůže tedy v rámci tohoto přezkumu sám revidovat doporučení. I pokud by soud, resp. žalovaný pro vadný postup poradenského zařízení zrušil výsledek didaktického testu z českého jazyka a literatury, stále by žalobkyně k opakované zkoušce disponovala toliko k přihlášce doloženým doporučením ze dne 21. 9. 2021 k navýšení časové dotace o 25 %, což

by na podmínkách maturitní zkoušky vlastně nic nezměnilo. Žalovaný pak podle názoru soudu při přezkumu průběhu a výsledku maturity v mezích ustanovení § 80 a § 81 odst. 1 a 2 školského zákona nedisponuje žádným procesním nástrojem, aby uložil škole popř. Centru zajistit konkrétní podobu uzpůsobení podmínek pro maturitní zkoušku žáka. I o revizi doporučení dle § 16b školského zákona může požádat jen ta škola, školské zařízení nebo orgán veřejné moci, který svým rozhodnutím uložil zákonnému zástupci dítěte nebo žáka, dítěti, žákovi nebo studentovi povinnost využít odbornou poradenskou pomoc ve školském poradenském zařízení, což však není případ žalobkyně – ta ani netvrdí, že by jí škola za účelem uzpůsobení podmínek maturity uložila využít odbornou poradenskou pomoc. Žalobkyně by tedy podle názoru soudu v rámci nynějšího přezkumu ani nemohla dosáhnout zamýšleného výsledku – revize doporučení z 21. 9. 2021 a navýšení časové dotace.

62. To vše svědčí podle názoru soudu tomu, že žalobkyně měla včas pro dosažení svého cíle (tj. navýšení časové dotace na 50 %) využít obrany přímo proti postupu poradny coby školského zařízení - orgánu moci výkonné, nikoliv obrany proti průběhu maturitní zkoušky (k tomu viz níže).
63. Soud je v souhrnu toho názoru, že namítaný vadný postup školského poradenského zařízení při vydání (příp. aktualizaci) doporučení k uzpůsobení podmínek maturity pro žalobkyni nelze podřadit jako jiný závažný nedostatek o průběhu samotné maturitní zkoušky. Soud se ztotožnil s postupem žalovaného, který z těchto důvodů nepřezkoumal proces doporučení k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky žalobkyně. Jelikož jiné výhrady proti průběhu maturitní zkoušky žalobkyně neuplatnila, soud zcela se proto ztotožnil s napadeným rozhodnutím, kterým neshledal důvodnou žádost žalobkyně ze dne 5. 6. 2023 o přezkoumání výsledku didaktického testu ze zkušebního předmětu Český jazyk a literatura.
64. Soud, ač je to již nad potřebný rámec přezkoumání napadeného rozhodnutí, posoudil také dílčí námitky žalobkyně proti postupu Pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 1, 2 a 4.
65. Soud se prvně neztotožnil se žalobkyní v tom, že by snad mohlo dojít k omylu v identifikaci žáka, pro kterého bylo toto doporučení vydáno. Žalobkyně v žalobě jen obecně poukázala na to, že v dané době („za covidu“) žáci střední školy obdrželi doporučení v rouškách, a že si není jistá, zda si ji zaměstnankyně poradny nespletla s jinou žákyní. Žalobkyně však takto ani netvrdí konkrétní okolnosti, ze kterých by vyplývala indicie o tom, že by k omylu v identifikaci posuzovaného žáka reálně mohlo dojít (např. že by poukázala na to, že poradna neověřila totožnost žalobkyně a jiných žáků nebo např. že by vylicila pohovor se zaměstnankyní, který by odporoval obsahu výsledného doporučení poradny aj.).
66. Dále soud poukazuje na to, že žalobkyně před přihlášením k maturitě v jarním termínu roku 2022 (tj. termín přihlášky byl 1. 12. 2021) disponovala tímto doporučením přes dva měsíce. Mohla tak podle názoru soudu v dostatečném časovém rozsahu porozumět jak obsahu, tak výslednému hodnocení a mohla i požádat již tehdy o případnou revizi tohoto doporučení (tj. ve lhůtě 30 dní od obdržení zprávy – viz § 16b odst. 1 školského zákona), pokud měla za to, že doporučené časové navýšení 25 % je nedostačující. To žalobkyně neučinila, ač mohla. Ač žalobkyně nepochybně patří mezi osoby zdravotně znevýhodněné, soud přesto z uvedených důvodů nepřisvědčil námitce, že žalobkyně doporučení poradny z 21. 9. 2021 nemohla porozumět a včas a dostatečně pochopit jeho význam a učinit proti tomu obranu. Tyto závěry, které žalobkyně v žalobě vztahuje na svou situaci s poukazem na rozsudek

velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 13. 11. 2007 ve věci č. 57353/00 – D. H. a ostatní proti České republice, tak podle názoru městského soudu tak nejsou případné na věc žalobkyně.

67. K námitce, že poradna měla doporučení aktualizovat v návaznosti na předloženou lékařskou zprávu, soud z dokazování emailovou konverzací žalobkyně a poradny zjistil, že žalobkyně požádala poradnu dne 24. 11. 2022 o zohlednění posudku Doc. MUDr. M. Z. Ph.D. ze dne 23. 11. 2022, který doporučil maximální navýšení časové dotace pro písemné práce během maturitní zkoušky. Z této konverzace vyplývá, že dle názoru poradny psychické obtíže neodůvodňují zvýšení časové dotace na 50 % času navíc. Tento závěr sdělila poradna žalobkyni dne 5. 12. 2022, tj. po termínu přihlášky k maturitní zkoušce na jarní termín roku 2023 (kterým měl být datum 1. 12. 2022 - srov. § 4 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009 Sb.).
68. Soud již výše vyložil, že pokud by u žalobkyně došlo, oproti doporučení ze dne 21. 9. 2021, k potřebě změny uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky, mohly být nové podmínky bez jakéhokoliv časového omezení zohledněny v termínu maturitní zkoušky na jaře 2023 i poté, co již nejpozději 1. 12. 2022 podala přihlášku k maturitní zkoušce. Žalobkyně byla zjevně toho názoru, že k takové změně u ní došlo, následně získala posudek lékařky ze dne 23. 11. 2022, který předložila poradně a tím požádala o přehodnocení jejich doporučení ze dne 21. 9. 2021.
69. O tom, že poradna v doporučení nezohlední zprávu lékařky ze dne 23. 11. 2022, tj. že na svém doporučení poradna fakticky i materiálně setrvala (tj. potvrdila jej), se žalobkyně dozvěděla ze sdělení poradny ze dne 5. 12. 2022. Ač je toto sdělení učiněno jen ve formě emailu, podstatné je to, že představuje, obdobně jako např. dodatek k doporučení ze dne 26. 2. 2020 (jímž poradna k závěrečné zkoušce žalobkyně doporučila navýšení časového limitu na 50 %) především dostatečně určitý postoj poradny k navrhované změně uzpůsobení podmínek žalobkyně u maturity.
70. Pokud žalobkyně nesouhlasila se sdělením poradny ze dne 5. 12. 2022 např. pod tíhou poznatků o neúspěšných maturitních zkouškách a s oporou v lékařské zprávě ze dne 23. 11. 2022 (která doporučovala maximální navýšení časového limitu a neobsahuje žádný závěr o tom, že by žalobkyně nebyla schopna samostatného úsudku o svém jednání), je soud toho názoru, že žalobkyně se měla právě proti těmto závěrům porady bránit a domáhat se jeho přehodnocení.
71. Soud je názoru, že žalobkyně disponovala právními prostředky obrany proti sdělení z 5. 12. 2022. V první řadě se mohla obrátit na Národní pedagogický institut, tj. na právnickou osobu zřízenou a pověřenou ministerstvem prováděním revizí o jejich revizi tohoto závěru (srov. § 16b odst. 1 školského zákona). Pouze v této souvislosti shledal soud výhradu žalobkyně proti postupu poradny za opodstatněnou. Žalobkyně totiž nebyla v tomto emailu nijak poučena o tom, zda i v tomto případě může požádat o revizi závěru poradny. Ta přitom podle názoru soudu postupovala v rozporu s ustanovením § 1 odst. 5 písm. c) vyhlášky č. 72/2005 Sb. Z něj totiž vyplývá povinnost školského poradenského zařízení informovat žáka o právu žádat kdykoli poskytnutí poradenské služby znovu, práva podat návrh na projednání podle § 16a odst. 5 školského zákona, práva žádat o revizi podle § 16b školského zákona a práva podat podnět České školní inspekci podle § 174 odst. 5 školského zákona.
72. Nedostatek poučení však podle názoru soudu nemá vliv na zákonnost rozhodnutí. Tento nedostatek by mohl mít vliv, podle názoru soudu, toliko na včasnost případné pozdější žádosti o revizi. Při nedostatku speciální právní úpravy by totiž podle názoru soudu muselo

být na žádost žalobkyně o revizi dle § 16b školského zákona až do 90 dní od obdržení sdělení hleděno jako na řádnou a včasnou obdobně jako na odvolání bez poučení o odvolání (srov. § 83 odst. 2 správního řádu ve spojení s § 183 odst. 1 školského zákona). Žalobkyně si pak mohla být vědoma již od doporučení ze dne 6. 2. 2018 ve znění doporučení z 26. 2. 2020, že má právo žádat o revizi podle § 16b odst. 1 školského zákona – toto doporučení totiž obsahovalo poučení o právu požádat o jeho revizi. Ve výsledku pak žalobkyně mohla dle názoru soudu využít proti postupu poradenských zařízení i žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením podle § 82 s. ř. s.

73. Žalobkyně však v celém období od přihlášky do dne konání maturitní zkoušky (ca pól roku) nevyužila žádnou formu obrany proti sdělení poradny ze dne 5. 12. 2022. Soud tedy nepřisvědčil žalobkyni, že by samotná absence poučení v tomto sdělení měla znamenat pro žalobkyni nemožnost domáhat se jeho revize. Stěžejní pro osud projednávané věci je však stále to, že podle názoru soudu, jak je vyloženo výše, postup poradny při vydávání doporučení ve fázi před maturitní zkouškou samotnou, nelze podrobit přezkumu maturitní zkoušky podle § 82 odst. 1 a 2 školského zákona.
74. Ač žalobkyně namítá, že by opětovné vyšetření pravděpodobně vedlo k zařazení do skupiny SPUO-2, soudu nezbyvá, než konstatovat, že tyto námitky žalobkyně mohla a měla uplatnit v žádosti o revizi závěru poradny ze dne 5. 12. 2022, což však neučinila a tento závěr poradny až do termínu maturitní zkoušky relevantním způsobem nezpochybnila.
75. Žalobkyně dále namítla, že nebyly zohledněny její vzdělávací potřeby tím, že maturitní zkoušku absolvovala s více než rok a půl starým doporučením. Podle žalobkyně je doporučení nutné aktualizovat vždy, kdy mezi okamžikem jeho vydání a podání přihlášky k maturitní zkoušce uplyne doba delší než jeden rok.
76. Z ustanovení § 20 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009 Sb. předně vyplývá, že doporučení je platné nejdéle dva roky od data vydání. Doporučení ze dne 21. 9. 2021 samo sobě kratší dobu platnosti nestanovovalo, platné bylo tedy nejdéle dva roky od data vydání a k datu didaktického testu dne 15. 5. 2023 starší než dva roky nebylo. K jeho změně, jak bylo výše uvedeno, poradna důvod neshledala, naopak jeho platnost znovu potvrdila v prosinci 2022, proti čemuž však žalobkyně včas nijak dále přípustnými prostředky nebrojila.
77. Pakliže je žalobkyně názoru, že by doporučení mělo být i tak po roce aktualizováno, podle § 20 odst. 4 vyhlášky platí, že podmínky pro konání maturitní zkoušky se upraví žákovi vždy, pokud z doporučení vyplývá, že znevýhodnění trvá k termínu odevzdání přihlášky déle než jeden rok. V případech, kdy znevýhodnění s výjimkou žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky se specifickými poruchami učení zařazených do kategorie a skupiny SPUO-1 podle přílohy č. 2 trvá kratší dobu než jeden rok nebo nastane v době od odevzdání přihlášky do termínu konání maturitní zkoušky, uzpůsobí podmínky pro konání maturitní zkoušky ředitel školy v dohodě s daným školským poradenským zařízením s přihlédnutím k pravidlům uzpůsobení maturitní zkoušky pro žáky se znevýhodněním uvedeným v příloze č. 3 k této vyhlášce.
78. Z tohoto ustanovení vyplývá tolik, že pokud je v doporučení stanoveno, že znevýhodnění maturanta trvá alespoň rok, podmínky pro konání maturitní zkoušky se upraví vždy. Z tohoto ustanovení vyplývá pouze povinnost upravit podmínky pro konání maturitní zkoušky žáka. Neznamená to však povinnost každý rok aktualizovat doporučení. To lze aktualizovat podle § 15 odst. 4 vyhlášky č. 27/2016 Sb. pouze, pokud došlo ke změně vzdělávacích potřeb žáka nebo potřebě změny doporučeného podpůrného opatření. K tomu

v případě žalobkyně, jak bylo uvedeno výše, poradna neshledala důvod, přičemž žalobkyně proti tomuto závěru poradny včas nijak dále nebrojila.

79. Žalobkyně dále namítala, že jí poradna v rozporu s § 16a odst. 1 školského zákona neposkytla poradenskou pomoc. Dále namítla, že poradna nespolutracovala s poskytovatelem zdravotních služeb a ani nijak neodůvodnila, proč jeho doporučení nepovažuje za relevantní.
80. Z provedeného dokazování - ze sdělení ze dne 5. 12. 2022 - vyplývá, že poradna stav žalobkyně monitorovala a byla si vědoma stávajícího doporučení ze dne 21. 9. 2021. Zohlednila i zprávu lékařky ze dne 23. 11. 2022, shledala nicméně, že psychické obtíže nejsou důvodem pro zvýšení časové dotace na 50 % a setrvala tak na závěrech platného doporučení. Poradna žalobkyni předložený podklad vzala do úvahy, nicméně jej neshledala za relevantní pro změnu doporučení. S ohledem na pasivitu žalobkyně, která se včas nedomáhala přehodnocení závěru poradny ze dne 5. 12. 2022, nebyl zde poté žádný důvod, aby podmínky pro maturitní zkoušku byly uzpůsobeny jinak, než dle žalobkyni k přihlášce doloženého doporučení poradny ze dne 21. 9. 2021, tj. doporučené navýšení časového limitu pro didaktický test toliko o 25%.
81. K námitkám žalobkyně, která poukázala na závazky z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (publikované pod sdělením č. 10/2010 Sb.m.s.), na článek 33 Listiny základních práv a svobod (právo na vzdělání), na ochranu před diskriminací, na nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1068/2022 a obecně na to, že veřejná správa má být přístupná svým adresátům zejména osobám se zdravotním postižením, přičemž je povinností státu, aby proaktivně zajistil dostatečně fungující mechanismy pro jednoduchý výkon práv těchto osob, soud předesílá, že žalobkyně již dále nespecifikuje, v čem konkrétně (nad rámec již uplatněné argumentace) neměly být tyto závazky státu dodrženy.
82. Soud proto poukazuje na to, že v České republice právo na vzdělání dle článku 33 Listiny základních práv a svobod i se zaměřením k závazkům vyplývajícím z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením či na ochranu proti diskriminaci zabezpečuje především právě školský zákon a jeho prováděcí předpisy. Toto právo je obecně zaručeno dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) školského zákona, podle něhož je vzdělávání založeno na zásadách zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce. Postup k uzpůsobení podmínek pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, tj. i zdravotně znevýhodněných, zabezpečuje ustanovení § 16 a násl. školského zákona a dále zejména jeho prováděcí vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou (k uzpůsobení podmínek maturitní zkoušky viz. § 4 odst. 2 písm. g) a zejména § 20 vyhlášky), č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.
83. Český právní řád tedy podle názoru soudu disponuje dostatečnými zárukami pro zabezpečení podmínek rovnocenného vzdělávání osob zdravotně znevýhodněných. Žalobkyně těchto institutů využila. Pro účely uzpůsobení maturitní zkoušky disponovala doporučením poradny ze dne 21. 9. 2021, které jí přiznalo zvýhodnění časové dotace 25 %. Závěry tohoto doporučení zejména v návaznosti na zprávu lékařky ze dne 23. 11. 2022 však žalobkyně nezpochybnila, ač k tomu měla, vzhledem k časovému rozpětí od přihlášky k maturitní zkoušce (1. 12. 2022) a předvídaného jarního termínu maturitních zkoušek v rozpětí 1. 5 – 10. 6. 2023 dostatečný prostor a procesní institut v podobě revize dle § 16b

školského zákona. Jinými slovy, sama žalobkyně včas nevyužila prostředků obrany, jimiž by případně mohla dosáhnout vhodnějšího uzpůsobení podmínek pro svou potřebu, měla-li za to, že stávající podmínky jsou pro ni nedostatečné. Vzhledem k předmětu této věci, v němž jde o přezkoumání průběhu a výsledků samotné maturitní zkoušky za těch podmínek, které žalobkyně předtím doložila v přihlášce a které se do konání didaktické zkoušky nezměnily, soud pak z výše vyložených důvodů již nemůže přezkoumávat správnost uzpůsobení podmínek žalobkyně pro konání maturitní zkoušky.

84. Nelze tedy uzavřít, že by poradna či žalovaný neučinili, sami odmítli nebo opomenuli přijmout přiměřená opatření, aby měla žalobkyně coby osoba se zdravotním postižením přístup k určitému zaměstnání, nebo se zúčastnit jiného odborného vzdělávání (srov. § 3 odst. 2 antidiskriminačního zákona). Za těchto okolností proto podle názoru soudu postup žalovaného a poradny nepředstavuje ani nepřímou diskriminaci z důvodu zdravotního postižení podle ustanovení §3 odst. 2 antidiskriminačního zákona.
85. Co se týče srovnání s případem jiné studentky – maturantky s totožným syndromem, podle názoru soudu jen z této skutečnosti nelze dovodit odlišné a nerovné zacházení se žalobkyní. Jak vyplývá z provedeného dokazování a i z žalobního tvrzení žalobkyně, zdravotní obtíže mohou procházet progresí (tj. zhoršovat se). Uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky proto musí být z principu individuální a musí zohlednit potřeby konkrétní osoby. Úměrně zdravotním obtížím se proto podle názoru soudu mohou navzájem odlišovat i podmínky pro vzdělávací potřeby jednotlivých osob. Nelze proto bez dalšího situace těchto osob srovnávat či učinit paušální závěr, že by žalobkyně měla mít u maturitní zkoušky stejné (např. časové) zvýhodnění jako jiná studentka se stejným onemocněním.

VII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

86. Soud se ztotožnil se závěry žalovaného, že ten podle § 82 odst. 2 školského zákona není věcně příslušný k přezkumu doporučení k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky žalobkyně. Dílčí vada v postupu poradny v absenci poučení ke sdělení ze dne 5. 12. 2022 podle názoru soudu nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí vzhledem k tomu, že postup poradny při vydání doporučení již nelze přezkoumávat u průběhu a výsledku samotné maturitní zkoušky. Další dílčí námitky směřující proti doporučení k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky a proti postupu školského poradenského zařízení soud neshledal důvodnými.
87. Na základě shora uvedených skutečností soud žalobu shledal nedůvodnou a jako takovou ji v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
88. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. S ohledem na to, že žalobkyně v řízení úspěšná nebyla, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, kterému by jakožto úspěšnému účastníku řízení náležela náhrada nákladů řízení, soud tuto náhradu nepřiznal, neboť mu nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské

náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 25. dubna 2024

JUDr. Jaromír Klepš v.r.

předseda senátu